

Virus en zuur thema's West-Friesland

• TEKST : PROJECTTEAM TELEN MET TOEKOMST, LISSE
• FOTO : PPO

In de eerste afleveringen van de nieuwe rubriek Praktijknetwerk Telen met toekomst presenteren zich de bedrijven die aan het project deelnemen. De studiegroepen in De Zuid, De Noord, Noord-Nederland en Flevoland kwamen al in beeld. In deze aflevering staat de studiegroep in West-Friesland centraal.

Dit voorjaar is in West Friesland een groep van tien bollentelers van start gegaan, onder begeleiding van Martin van Dam (PPO) en Theo van der Gulik (DLV). Inmiddels zijn er vijf bijeenkomsten geweest. In het begin fungeerde de groep nog vooral als studieclub: informatie en ervaringen uitwisselen onderling. Meer en meer komen er problemen op tafel waarbij de invloed van de buitenwereld betrokken is. Eén teler was echt verontwaardigd. Om vuurdruk te verminderen voert hij de koppen af uit het veld. Een hoop koppen op het kopeind wordt beschouwd als een composthoop en mag daar niet altijd liggen. De groep wil dit soort onduidelijkheden op korte termijn gaan bespreken met de overheden. Het onderwerp zal meegenomen worden in gesprekken die de projectleiding gaat voeren met het

waterschap en de gemeentes.

ONDERWERPEN

Waar gaan we aan werken:

Virus (TBV) in tulp blijkt een belangrijk probleem. Vooral de ongrijpbaarheid ervan baart de telers zorgen. Tijdens de gesprekken kwamen er voorbeelden op tafel van onverwacht vrij hoge percentages virus in partijen. Als virus wordt geconstateerd wordt men onzeker over de werking van luisbestrijdingsmiddelen. De bespuitingen worden daarom dichter op elkaar uitgevoerd. Als het mooi zonnig weer is, breken de middelen sneller af en is de luis actiever. Sommige telers komen dan zelfs twee keer per week terug met pyrethroiden. Uit onderzoek blijkt onder deze omstandigheden een spuitfrequentie van eenmaal per vijf dagen

effectief te zijn, vaker terugkomen geeft geen betere werking.

Een van de leden van de groep gebruikt een biologisch middel dat insecten weert door een geurstof. Hij zegt er een goed effect op zijn viruspercentage van te zien. Hierdoor nieuwsgierig geworden, hebben de andere telers besloten het middel dit jaar op zijn werking te testen in een praktijkproef op het bedrijf van een van de deelnemers, opgezet in samenwerking met PPO. Er wordt in eerste instantie gekeken naar het gedrag van de luizen, daarna naar het effect op de virusoverdracht.

Kennis op peil brengen en houden blijkt altijd in een behoefte te voorzien. Op het gebied van virus wordt daarom met deze groep een bijeenkomst belegd, waarbij enkele deskundigen zullen worden uitgenodigd. Gedacht wordt aan een combi-

natie van deskundigheid uit onderzoek, handel en keuringsdienst. De groep wil daarmee ook echt over oplossingsrichtingen en -mogelijkheden praten.

Zuurcheck Wie tulpen teelt heeft te maken met zuur. De groep Telen met toekomst West Friesland is wat dat betreft geen uitzondering. Er is al veel gezegd en geschreven over zuur; praten alleen is niet genoeg. Daarom is besloten met de hele groep de zuurcheck uit te voeren. Deze zomer gaan de deelnemers op hun eigen bedrijf monsters verzamelen van een partij tulpen. Van de omstandigheden tijdens verwerking en opslag worden gegevens genoteerd in het zuurcheckboekje. In de najaarsbijeenkomst zullen de resultaten van de groep worden besproken. De ervaring leert, dat je tijdens het monsters nemen al heel anders naar je eigen verwerking gaat kijken.

Op de junibijeenkomst is overigens al een start gemaakt. Bij twee bedrijven werd de opgestelde pelling langsgelopen en van commentaar voorzien. Hoewel op het eerste gezicht alles in orde lijkt, kom je toch nog vaak punten van aandacht tegen. Nog enkele niet schoongemaakte spijlen op de telmachine kregen geen goedkeuring van de groep. Ook zijn niet alle valhoogtes altijd optimaal klein. Tijdens deze ronde werden ook veel praktische tips onderling uitgewisseld, over het schoonhouden van egelbanden en de noodzaak van een trillende uitloop van de opvoerband uit de bunker.

Sam Ruijter: 'Investeren in toekomst'

Een van de tien deelnemers van de groep uit West-Friesland is Sam Ruijter. Samen met zijn vader, oom en neef teelt hij 56 ha tulpen en gladiolen. Deelnemen aan de studiegroep Telen met toekomst leek hem wel wat. "Wat mij vooral aansprak was het feit dat ik een van de ondernemers van de toekomst wil zijn, en dat via deze studiegroep ik de kans kreeg om met andere kwekers allerlei teeltzaken te bespreken." Gaandeweg bleek er nog een ander pluspunt te zijn. "Het is de bedoeling dat we alles registreren en aan de andere leden toelichten wat we hebben gedaan en waarom. Nu we deelnemen gebeurt dat net even preciezer als voorheen. Je bent toch wat alerter."

De eerste bijeenkomsten vond hij leerzaam, al zou er wat hem betreft nog wel wat meer mogen worden uitgezocht. Dat zou het rendement van de groep voor hem nog wat verhogen. "Onlangs hadden we het over de relatie tussen pH en spuitvloei-stof. Daar wil ik dan eigenlijk wel wat meer achtergrondinformatie over krijgen." Binnenkort komt de zuurcheck aan de orde. Geen overbodige luxe, vindt Ruijter. "Vorig jaar heeft elke tulpenteler hem in de bus gekregen, maar er is toen niet veel mee gedaan. In een groep krijgt hij wel de aandacht. Goed dat het gebeurt, ook voor ons." Meest opvallende tot nu toe vindt hij het vergelijken van de vuurbestrijding in tulp. "Het was opvallend hoe verschillend er nog over het aantal keren spuiten en de hoeveelheid middelen wordt gedacht door ondernemers. Van puur kalenderspuiten tot afgaan op gewas en vuurwaarschuwing."

PROJECT

Het praktijknetwerk Telen met toekomst verenigt groepen praktijkbedrijven, afnemers, toeleveranciers, intermediairen, maatschappelijke organisaties en overheid rond de ontwikkeling en implementatie van meer duurzame (ecologisch en economisch) productiesystemen in de plantaardige sectoren. Er zijn 31 praktijknetwerken (waarvan 5 in de bollenteelt), verspreid over heel Nederland. De kern van elk praktijknetwerk bestaat uit een studiegroep van ondernemers, met daaromheen de bedrijven en organisaties die een direct belang hebben bij de agrarische bedrijfsvoering. Het accent ligt op de thema's gewasbescherming en bemesting. Het project wordt uitgevoerd door Praktijkonderzoek Plant & Omgeving en DLV Adviesgroep en gefinancierd door de ministeries van LNV en VROM. Informatie: Stefanie de Kool (0252) 46 21 13 of www.telenmettoekomst.nl

De deelnemers:

De groep West-Friesland bestaat uit tien deelnemers. Hieronder volgt een korte beschrijving van de bedrijven.

Naam: Fa. P.J. Burger

Plaats: Valkoog en NOP

Teelten: tulp en lelie

Deelnemer: Piet

Activiteiten: eigen teelt en verwerking, preparatie en inpakwerk voor derden

Oppervlakte bollen: 90 ha

Naam: P. Bruin

Plaats: 't Veld

Teelten: tulp

Deelnemer: Peter

Activiteiten: teelt tulpen, winterwerk bij broeiproevenbedrijf

Oppervlakte bollen: 11 ha

Naam: Gebr. J. en R. Groot

Plaats: Venhuizen

Teelten: tulp en gladiool

Deelnemer: Jos

Activiteiten: eigen teelt en verwerking voor derden

Oppervlakte bollen: 52 ha

Naam: Fa. N.G. Lakeman en Zn.

Plaats: Wervershoof

Teelten: tulp

Deelnemer: Peter

Activiteiten: eigen teelt

Oppervlakte bollen: 30 ha

Naam: Poel Bloembollen BV

Plaats: De Rijp

Teelten: tulp en broei tulp

Deelnemer: Peter

Activiteiten: eigen teelt tulp en broei tulp

Oppervlakte bollen: 35 ha

Naam: S. en P. Ruijter BV

Plaats: Slootdorp

Teelten: tulp, gladiool en broei tulp

Deelnemer: Sam

Activiteiten: eigen teelt en broei tulpen

Oppervlakte bollen: 56 ha

Naam: Fa. A.N. van Schagen en Zn.

Plaats: Hensbroek

Teelten: tulp

Deelnemer: Fred

Activiteiten: eigen teelt en broei tulp

Oppervlakte bollen: 12

Naam: G. & K. Reus

Plaats: Lutjebroek

Teelten: tulp en broei tulp

Deelnemer: Gerard

Activiteiten: teelt tulpen, broei tulpen, export bloembollen

Oppervlakte bollen: 25 ha

Naam: Fa. A.F. Kolken en Zn.

Plaats: Dirkshorn

Teelten: knolbegonia, tulp en crocus

Deelnemer: Theo

Activiteiten: eigen teelt en handel in bloembollen

Oppervlakte bollen: 36 ha

Naam: Fa. L. Reus

Plaats: Hoogkarspel

Teelten: tulp en broei tulp

Deelnemer: Wim

Activiteiten: eigen teelt en broei tulp

Oppervlakte bollen: 20 ha